

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25313/2023
18.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Саша Милошевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Станимир Радосављевић, адвокат из ..., ради издржавања малолетног детета, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 190/23 од 06.06.2023. године, у седници већа одржаној 18.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 190/23 од 06.06.2023. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П2 202/22 од 06.03.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да уместо досуђеног износа издржавања од 15% својих месечних примања, на име доприноса децјем издржавању малолетне ВВ плаћа месечно износ од 20% од својих редовних месечних примања до 05. у месецу, почев од подношења тужбе 07.05.2020. године па убудуће док за то постоје законски услови, исплатом наведеног износа преко послодавца на девизни текући рачун тужиле АА из ..., број ИБАН РС ... отворен код „Кредит Агрикол банке“ Нови Сад.

У преосталом делу којим је одлучено о трошковима поступка **ОДБИЈА СЕ** као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 190/23 од 06.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П2 202/22 од 06.03.2023. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се тужени обавезе да на име свог доприноса издржавању малолетне ВВ плаћа 20% од својих редовних месечних примања сваког 01. до 05. у месецу почев од 07.05.2020. године као дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови, исплатом наведеног износа од стране туженог преко његовог послодавца на девизни текући

рачун тужиље АА из ..., бр. ИБАН РС ... отворен код „Кредит Агрикол банка“ Нови Сад, под претњом принудног извршења. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 190/23 од 06.06.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је наведена првостепена пресуда тако што је обавезан тужени да на име свог доприноса издржавању малолетне ВВ плаћа 15% од својих редовних месечних примања сваког 01. до 05. у месецу почев од 07.05.2020. године као дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови, исплатом наведеног износа од стране туженог преко његовог послодавца на девизни текући рачун тужиље АА из ..., ближе означен у изреци ове пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев преко досуђеног доприноса за издржавање малолетне ВВ до траженог од 20% од редовних месечних примања, за период од 07.05.2020. године па убудуће. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена по одредбама члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП и члана 208. Породичног закона, па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У току предметне парнице покренуте дана 07.05.2020. године, правноснажним делом пресуде Основног суда у Пожаревцу П2 155/20 од 09.11.2021. године, дете парничних странака малолетна ВВ, рођена ...2016. године поверена је тужиљи, мајци на самостално вршење родитељског права, одређено је пребивалиште малолетног детета на адреси мајке и уређен начин одржавања личних односа између туженог, оца и малолетне ћерке.

Побијаном пресудом одлучено је о доприносу туженог децем издржавању, у ком делу је претходна првостепена пресуда укинута од стране другостепеног суда и предмет враћен на поновно расправљање и одлучивање. Према утврђеном чињеном стању малолетна ВВ, која је сада предшколског узраста рођена је у ванбрачној заједници између странака. Након фактичког прекида заједнице живота крајем 2018. године, тужиља се са малолетном ВВ вратила у породичну кућу у У овом домаћинству живи и брат тужиље, који актуелно није запослен и чува малолетну ВВ, док је тужиља на послу. У случају када би тужиља требала да ангажује треће лице за чување детета, по том основу имала би издатак између 200 и 300 евра. Тужиља је запослена у ..., месечно зарађује око 36.000,00 динара. На име режијских трошкова за домаћинство у коме живи неопходно је 15.000,00 динара месечно, који износ се повећава у току зимске сезоне. Кућа се загрева на угаљ, тужиља набавља 10 тона угља а једна тона стаје 120 евра. Потребе малолетне ВВ задовољавају се актуелно износом од 30.000,00 динара, у које не улазе потребе за социјализацијом са децом вршњачког

узраста. Наиме, за сваки дечји рођендан неопходно је издвојити 1.000,00 динара, а малолетна ВВ не иде на рођендане пошто мајка не може да јој обезбеди тај издатак. Малолетна ВВ, за разлику од својих вршњака није славила рођендан у играоници. Осим тога, тужила је имала издатак за дечји излет који је коштао 4.000,00 динара, а дете треба да иде и на друге излете који се организују преко школе. Тужени живи и ради у Запослен је као хаус мајстор. Чиста месечна зарада му је 2.000 евра, нема законску обавезу издржавања трећих лица, од подношења тужбе доприноси издржавању малолетне ВВ месечним износом од 350 евра.

Полазећи од овако утврђених чињеница првостепени суд налази да тужила, као законски заступник малолетне ВВ није активно легитимисана у парници за издржавање малолетног детета по члану 278. Породичног закона, пошто су по одредбама ставова 2. и 3. у овој врсти парнице активно легитимисана лица поверилац издржавања и орган старатељства, због чега тужбени захтев одбија.

Другостепени суд не прихвата становиште првостепеног суда, пошто је предметна парница покренута ради вршења родитељског права и у току поступка донета правноснажна пресуда којом је одлучено о свим питањима које одлука садржи по члану 272. став 2. Породичног закона, осим у делу о дечјем издржавању. Са полазиштем на утврђене потребе малолетне ВВ, могућности туженог, да је минимална сума издржавања (члан 160. став 4. Породичног закона) у време пресуђења 41.050,00 динара, налази да тужени има могућности да доприноси дечјем издржавању месечним износом у висини од 15% од своје чисте зараде, па пресуду о делимичној основаности постављеног тужбеног захтева заснива на одредбама чланова 154. став 1., 160. и 162. Породичног закона.

По становишту Врховног суда правилно је другостепени суд применио материјално право када је одлучио да је тужила активно легитимисана у овој парници, а неправилно када је одлучио о висини издржавања.

Одредбом члана 264. став 1. Породичног закона прописано је да тужбу за вршење родитељског права могу поднети дете, родитељ детета и орган старатељства.

Одредбом члана 272. став 2. Породичног закона прописано је да ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем доноси суд.

Из наведених законских одредби произилази да је тужила, као родитељ детета активно легитимисана у предметној парници од подношења тужбе до доношења правноснажне пресуде о свим питањима из садржине вршења родитељског права, па и о дечјем издржавању.

Међутим, другостепени суд је приликом примене материјалног права са недовољном пажњом ценио одредбу члана 162. став 3. Породичног закона, којом је прописано да ако је поверилац издржавања детета, висина издржавања треба да обезбеди најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

У конкретом случају, тужени остварује нето зараду од 2.000 евра, нема законску обавезу издржавања трећих лица, од почетка парнице плаћа за издржавање малолетне ВВ 350 евра. Овај номинални износ представља у односу на утврђену зараду 17,5% од нето износа који радом остварује као хаус мајстор, па неправилно другостепени суд изводи закључак да је тужени у обавези да плаћа законски минимум од 15% од своје зараде (члан 162. став 2. Породичног закона). Материјалне и породичне прилике омогућују туженом да плаћа већи износ од законског минимума без угрожавања сопствене егзистенције, који је по оцени овог суда управо износ у висини траженог од 20% од редовних примања, па је одлука у ставу првом изреке донета на основу одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

Уважавајући чињеницу да је у току ове парнице одлучивано о статусним питањима, као и да је доношење правноснажне пресуде у обостраном интересу странака, правилно је другостепени суд одлучио на основу одредбе члана 207. Породичног закона када је одредио да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка и одбио захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Напред изнети разлози не оправдавају ни досуду трошкова ревизијског поступка тужиљи, па је на основу одредби члана 165. став 1. ЗПП и члана 207. Породичног закона одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић